

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Procesiniai terminai

Procesiniai terminai

Kroatija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Kroatijos Respublikoje civilinio proceso terminai reglamentuojami Civilinio proceso įstatymo (kroat. *Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys), Nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 ir 89/14; toliau – ZPP) 111–114 straipsnių nuostatomis.

Terminas yra konkretus laikotarpis, kuriuo galima atlikti procesinį veiksma arba kuriam nepasibaigus jis negali būti atliekamas.

Kroatijos procesinėje teisėje pripažįstami kelių rūšių terminai:

- įstatyminiai (kroat. *zakonski*) ir teisminiai (*sudski*) terminai – įstatyminių terminų trukmė nustatoma teisės aktais ir teismas arba šalys jų negali pakeisti, o teisminių terminų trukmę savo nuožiūra kiekvienoje konkrečioje byloje nustato teismas, remdamasis teisiniais įgaliojimais;
- pratęsimi (kroat. *produživi*) ir nepratęsimi (*neproduživi*) terminai – įstatyminiai terminai yra nepratęsimi, o teisminius terminus galima pratęsti – dėl to sprendžia teismas, tačiau tik atitinkamo asmens prašymu, kai yra pagrįstų priežasčių tai padaryti (ZPP 111 straipsnio 2 dalis);
- subjektyvieji (kroat. *subjektivni*) ir objektyvieji (*objektivni*) terminai – subjektyvieji terminai yra tie, kurių pradžia priklauso nuo to, kada įgaliotas asmuo sužinojo apie termino skaičiavimui aktualų įvykį, o objektyvieji terminai skaičiuojami nuo tada, kai įvyko atitinkamas faktas, neatsižvelgiant į tai, ar įgaliotas asmuo apie jį sužinojo;
- neigiamos senaties terminai (kroat. *prekluzivni*) ir nurodomieji terminai (*instruktivni*) – nesilaikant neigiamos senaties termino prarandama teisė vėliau atlikti procesinį veiksma, o nesilaikant nurodomojo termino žalingų padarinių nekyla ir procesinį veiksma galima atlikti vėliau;
- minimalieji terminai (kroat. *dilatorni*) ir terminai veiksmui atlikti (*paricijski*) – minimalieji terminai reiškia, kad procesinio veiksmo negalima atlikti iki tam tikro laikotarpio pabaigos, o terminai veiksmui atlikti reiškia, kad teismas negali atlikti tam tikro veiksmo, kol nesibaigė terminas veiksmui atlikti;
- civiliniai (kroat. *građanskopravni*) ir procesiniai (*procesnopravni*) terminai – civiliniai terminai yra laikotarpiai, per kuriuos reikia gauti pagal civilinę materialinę teisę reikalingą leidimą arba įvykdyti iš civilinės materialinės teisės nuostatų kylančias pareigas, o procesiniai terminai yra laikotarpiai, per kuriuos reikia gauti pagal civilinę procesinę teisę reikalingą leidimą arba įvykdyti iš civilinės procesinės teisės kylančias pareigas.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Kroatijos Respublikoje nedarbo dienų sąrašas reglamentuojamas Įstatyme dėl švenčių dienų, atminimo dienų ir nedarbo dienų Kroatijos Respublikoje (kroat. *Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj*) (NN Nr. 33/96, 96/01, 13/02, 136/02, 112/05, 59/06, 55/08, 74/11, 130/11).

Švenčių dienos Kroatijos Respublikoje yra šios:

sausio 1 d. – Naujųjų metų diena

sausio 6 d. – Trys karaliai

Velykų sekmadienis ir Velykų pirmadienis

Devintinės

gegužės 1 d. – Darbo šventė

birželio 22 d. – Kovos su fašizmu diena

birželio 25 d. – Valstybingumo diena

rugpjūčio 5 d. – Pergalės ir Tėvynės padėkos diena, Tėvynės veteranų diena

rugpjūčio 15 d. – Žolinė

spalio 8 d. – Nepriklausomybės diena

lapkričio 1 d. – Visų šventųjų diena

gruodžio 25 d. – Kalėdos

gruodžio 26 d. – antra Kalėdų diena / Šv. Stepono diena

Kroatijos Respublikoje švenčių dienos yra nedarbo dienos.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Terminai skaičiuojami dienomis, mėnesiais ir metais.

Terminų skaičiavimo taisyklės taikomos visiems terminams. Terminai skaičiuojami pilnomis dienomis, nuo vidurnakčio iki vidurnakčio (lot. *computatio civilis, a die ad diem*), o ne nuo momento iki momento, skaičiuojant valandas ir minutes (*computation naturalis, a momento ad momentum*). Daugiau informacijos apie bendrąsias taisykles žr. atsakyme į klausimą Nr. 1.

4 Kai tam tikrą veiksma ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Pradžios diena yra proceso pradžios ar kito veiksmo (pvz., įteikimo, paskelbimo) atlikimo diena, nuo kurios turi būti skaičiuojama laikotarpio trukmė. Pradžios diena į dienas skaičiuojamus terminus neįtraukiama. Laikoma, kad terminas prasideda artimiausią kitą dieną.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Bendroji įteikimo taisyklė – dokumentas turi būti įteikiamas darbo dieną, nuo 7.00 val. iki 20.00 val. adresato būste arba darbo vietoje, arba teisme, kai minėtas asmuo ten yra. Minėtos taisyklės, t. y., kad dokumentas turi būti įteikiamas darbo dieną nuo 7.00 val. iki 20.00 val., išimtis netaikoma, kai dokumentas įteikiamas paštu arba jį įteikia notaras.

Asmens, kuriam turi būti įteiktas dokumentas, sutikimu dokumentą jam galima įteikti ir kitu metu ar kitoje vietoje.

Jeigu teismas mano, jog tai reikalinga, jis duoda nurodymą dokumentą įteikti kitoje vietoje ar kitu metu. Jeigu dokumentas įteikiamas tokiu būdu, asmeniui, kuriam jis įteikiamas, turi būti įteikiama teismo nutartis, kuria buvo duotas toks nurodymas, kopija. Šioje nutartyje neprivalo būti pateiktas paaiškinimas.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Jeigu terminas skaičiuojamas dienomis, į jį neįtraukiama diena, kai buvo įteiktas dokumentas arba paskelbtas pranešimas, arba diena, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis. Terminas pradedamas skaičiuoti artimiausią kitą dieną.

Pavyzdžiui, jeigu įvykis, nuo kurio turi būti pradedamas skaičiuoti 15 dienų terminas, įvyko vasario 5 d., 15 dienų terminas baigiasi vasario 20 d. vidurnaktį.

Taigi, terminas pradedamas skaičiuoti ne įvykio dieną (lot. *dies a quo*), o kitą dieną.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Kai terminas skaičiuojamas dienomis, nurodytas dienų skaičius reiškia kalendorines dienas. Tačiau jeigu paskutinė termino diena yra švenčių diena arba sekmadienis, arba bet kuri kita teismo nedarbo diena, toks terminas baigiasi artimiausią kitą darbo dieną.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Mėnesiais ar metais skaičiuojami terminai baigiasi paskutinio mėnesio ar paskutinių metų dienos, turinčios tą patį numerį kaip ir termino pradžios diena, pabaigoje.

Jeigu paskutinis mėnuo tokios dienos neturi, terminas baigiasi paskutinę to mėnesio dieną.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Žr. 8 punktą.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Teismo nustatytas terminas gali būti pratęsiamas tik vieną kartą atitinkamo asmens prašymu, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių.

Prašymas turi būti pateikiamas iki termino, kurį prašoma pratęsti, pabaigos.

Nutartis dėl termino pratęsimo yra neskundžiama.

Pratęstas terminas pradedamas skaičiuoti artimiausią kitą dieną po to, kai pasibaigia terminas, kurį buvo prašoma pratęsti.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Šalys pirmosios instancijos teismo priimtą sprendimą per penkiolika dienų nuo sprendimo kopijos įteikimo dienos gali apskųsti apeliacine tvarka, jeigu šiame įstatyme nenumatytas kitas terminas. Kai ginčas susijęs su čekiais ir įsakomaisiais vekseliais, šis terminas yra aštuonios dienos.

Be to, kai vykdomos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros, procesai komercinių bylų teismuose ar nagrinėjami darbo ginčai, apeliacinio skundo pateikimo terminas yra aštuonios dienos.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Teismo nustatytas terminas gali būti pratęsiamas tik vieną kartą atitinkamo asmens prašymu, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Kroatijos Respublikos civilinio proceso taisyklėse nenumatyta pratęsti termino pagal šalių gyvenamąją vietą.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Padariniai priklauso nuo teisinio terminų pobūdžio, t. y., jeigu taikomas įstatyminis terminas, kurio negalima pratęsti, ir šalis per nurodytą terminą neatlieka procesinio veiksmo, taip nesilaikius termino netenkama teisės tą procesinį veiksmą atlikti vėliau.

Tačiau yra terminų, kurių nesilaikius neprarandama teisė vėliau atlikti veiksmą, tokie terminai vadinami nurodomaisiais.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisų gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Jeigu šalis neatvyksta į teismo posėdį arba per nurodytą terminą neatlieka procesinio veiksmo ir dėl tos priežasties praranda teisę tą veiksmą atlikti, teismas tokios šalies prašymu (prašymas atkurti ankstesnę padėtį) gali jai leisti atlikti tą veiksmą vėliau, jeigu jis mano, kad terminas buvo praleistas dėl pagrįstų priežasčių.

Prašymas turi būti pateikiamas per aštuonias dienas nuo tos dienos, kai išnyko termino praleidimo priežastis; jeigu šalis apie termino praleidimą sužinojo vėliau, minėtas terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai šalis apie šį termino praleidimą sužinojo. Nuo termino praleidimo dienos praėjus dviem mėnesiams, prašymas atkurti ankstesnę padėtį nebegali būti pateikiamas.

Paskutinis naujinimas: 23/08/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.